

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o stave implementácie metodického usmernenia k zavedeniu eura a používaniu učebných pomôcok vo výchovno-vzdelávacom procese v stredných školách v SR

Problematika súvisiaca so zavedením eura bola sledovaná v rámci tematických inšpekcií (v termíne od 01. 11. do 31. 11. 2008) v **25** stredných školách, z toho v **12** gymnáziách (G) a v **13** stredných odborných školách (SOŠ). Z nich 20 bolo štátnych, 3 súkromné, 2 cirkevné. V 21 školách bol vyučovací jazyk slovenský, v 3 slovenský a maďarský, v 1 škole bol vyučovací jazyk maďarský.

Na získanie informácií o aktualizácii učebných osnov, používaní učebných pomôcok k zavedeniu eura vo výchovno-vzdelávacom procese boli využité zistenia z dotazníkov zadaných riaditeľom stredných škôl a z hospitácií z tých vyučovacích hodín, na ktorých sa sledovaná problematika preberala.

Pedagogickí zamestnanci vo všetkých kontrolovaných školách boli oboznámení s obsahom Metodického usmernenia MŠ SR č. 1/2008-R z 2. januára 2008 o aktualizácii učebných osnov základnej školy a strednej školy o informácie o zavedení eura a o používaní pomôcok o eure. Na zasadnutiach metodických orgánov prerokovali pokyny na aktualizáciu učebných osnov v zmysle metodického usmernenia.

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov v súvislosti so zavedením eura bolo realizované prevažne na pracovných poradách škôl. V 1 SOŠ (Bratislavský kraj) v rámci projektu Otvorená škola na seminári, ktorý organizovala Slovenská asociácia malých a stredných podnikov. Organizátorom vzdelávacieho podujatia pre gymnázium v Prešovskom kraji bola Národná banka Slovenska (NBS) v súčinnosti s Ministerstvom financií SR, Prešovským samosprávnym krajom a Mestským úradom v Levoči. V Košickom kraji 2 školy zabezpečili vzdelávanie formou seminárov a prezentačných školení prostredníctvom pobočky VÚB, NBS – centrom pre európsku politiku, Veľvyslanectva Francúzskej republiky v SR a partnerskej firmy KROS. V 1 kontrolovanom subjekte pedagogickí zamestnanci využili dištančné vzdelávanie, zoznámili sa so vzdelávacím programom Zoznámte sa s eurom.

Školy dostali dostatočný počet učebných pomôcok. V Banskobystrickom kraji bol počet dodaných učebných pomôcok v kontrolovaných školách nižší ako počet žiakov, v štátnom gymnáziu učebné pomôcky prednostne rozдали žiakom nižších ročníkov, cirkevné gymnázium učebné pomôcky k tejto tematike nedostalo. V Košickom kraji 1 škola zásielku nedostala, potrebné učebné pomôcky si zabezpečila prostredníctvom zriaďovateľa.

Riaditelia väčšiny škôl vyjadrili v zadanom dotazníku spokojnosť s dodanými učebnými pomôckami. Považujú ich za aktuálne, názorné, pre žiakov zaujímavé. V 2 školách (G v Žilinskom a Prešovskom kraji) vyslovili nespokojnosť s možnosťou ich využitia na viacerých hodinách a uviedli, že neľahčujú prácu učiteľa, v cirkevnom G v Trnavskom kraji ich hodnotili ako menej praktické.

Všetky školy využili odporúčané webové stránky s propagačnými materiálmi Národnej banky Slovenska.

Propagačný materiál o používaní eura bol sprístupnený žiakom i učiteľom na nástenkách v triedach, v odborných učebniach, na chodbách škôl. Prostredníctvom informačných panelov vo vstupných priestoroch a vestibule poskytli školy informácie pre rodičov a verejnosť. Na gymnáziu v Nitrianskom kraji boli rodičia informovaní o eure na plenárnom zasadnutí rodičovského združenia. V 1 škole v Košickom kraji usporiadali počas schôdze združenia rodičov besedu so zástupcami VÚB spojenú s rozdávaním propagačných materiálov. V cirkevnom gymnáziu v Banskobystrickom kraji nebolo zabezpečené sprístupnenie propagačného materiálu pre verejnosť.

S cieľom poskytnúť žiakom širšie informácie o zavedení eura uskutočnili viaceré školy rôzne celoškolské podujatia, exkurzie. Vo väčšine škôl organizovali Deň eura, dni otvorených dverí. Úroveň informovanosti žiakov o používaní novej meny zvýšili prednášky a besedy s odborníkmi z bánk (NBS, VÚB), súťaže (výtvarné – Euro mojimi očami, vedomostné, Eurosúťaž organizovaná Bratislavským samosprávnym krajom), projekty s tematikou eura. SOŠ v Nitrianskom kraji mimoškolské aktivity súvisiace so zavedením eura neorganizovala.

Celkove bolo vykonaných **634** hospitácií, z toho sledovaná téma bola uplatnená na **36** hospitovaných hodinách. Boli to predovšetkým predmety: matematika, informatika, ekonomika, účtovníctvo, výpočtová technika, elektrotechnické meranie, prax.

Na hospitovaných hodinách s preberanou sledovanou problematikou zabezpečili učitelia osvojenie poznatkov o eure v súlade s úpravami v učebných osnovách. Na väčšine z nich boli účelne využité učebné pomôcky a rôzny propagačný materiál, ktorý školy dostali. Niektorí učitelia využili aj svojpomocne zhotovený materiál. Najčastejšie používali eurokalkulačky, eurové mince a bankovky, prepočtové tabuľky, na vyučovaní účtovníctva daňové tlačivá. Viacerí vyučujúci viedli žiakov k práci s rôznymi zdrojmi informácií. Učebné pomôcky a propagačný materiál nevyužili v 2 SOŠ v Bratislavskom kraji, v 1 SOŠ v Nitrianskom kraji robili prepočet slovenskej koruny na euro bežnou kalkulačkou, v Prešovskom kraji pracovali s pomôckami len na 1 vyučovacej hodine.

Informácie o eure boli žiakom sprístupňované zrozumiteľným spôsobom, čo priaznivo vplývalo na oblasť rozvíjania ich poznávacích a učebných kompetencií. V Trnavskom kraji učitelia zadávali úlohy, pri riešení ktorých žiaci uplatnili okrem mechanických postupov aj určitú mieru tvorivosti. Učiteľky vyžadovali od žiakov argumentáciu, aktívne ústne a písomné vyjadrovanie, čím rozvíjali ich komunikačné kompetencie. Na hodinách ekonomiky využili informácie o prechode našej meny na euro v rámci témy peniaze, i keď na jednej z nich absentovali základné informácie o funkcii a forme peňazí. V Bratislavskom kraji na hodinách výpočtovej techniky žiaci použili počítač ako zdroj informácií o eure pri zadávaní jeho kurzu do vstupného formulára, pri praktickom a teoretickom elektrotechnickom meraní učitelia aplikovali pojem euro v ekonomických súvislostiach zavedenia medzinárodnej platobnej meny pri prepočte ceny operačného zosilňovača, na ktorom vykonávali meranie. V Nitrianskom kraji na odborných predmetoch technológia v 3. ročníku a prax v 2. ročníku nadstavbového štúdia využili zavedenie eura pri normovaní spotreby materiálu. V Prešovskom kraji mali žiaci možnosť prezentácie svojich vedomostí v spojitosti s novou peňažnou menou v predmete anglický jazyk pri preberaní učiva o číslovkách.

Úroveň niektorých hospitovaných hodín skvalitnilo uplatnenie medzipredmetových vzťahov viacerých predmetov. V Žilinskom kraji vyučujúca náuky o spoločnosti vhodne využila pri prepočte koruny na euro medzipredmetové vzťahy s matematikou. V Košickom kraji na hodine nemeckého jazyka doplnili sledovanú problematiku poznatkami z dejepisu, náuky o spoločnosti a geografie. V Trenčianskom kraji na predmete geografia cestovného ruchu pri stanovení cien tovarov a služieb aplikovali matematiku. V Prešovskom kraji v predmete slovenský jazyk a literatúra pri upriamení pozornosti žiakov na tatranský štít Kriváň, spätý s významnými udalosťami slovenského národa, na rube euromince boli využité vedomosti žiakov z geografie. V Banskobystrickom kraji uplatnili v účtovníctve medzipredmetové vzťahy s ekonomikou pri výpočtoch a účtovaní priamych daní.

Žiaci na sledovaných hodinách prevažne prejavovali záujem o osvojovanie si nových vedomostí, zapájali sa do diskusie k otázkam súvisiacim s eurom a jeho zavedením, vyjadrovali svoje názory, kriticky reagovali na postoje spolužiakov, ktorí prezentovali nevýhody zavedenia eura na Slovensku. Preukázali schopnosť pracovať s učebnými pomôckami a eurokalkulačkami. Vedeli vyhľadávať informácie a aplikovať získané vedomosti v praktickej činnosti. V účtovníctve efektívne využívali učebné pomôcky

a výsledky niektorých riešených príkladov prepočítali aj v novej mene. Na vyučovaní ekonomiky v Banskobystrickom kraji prevažovala u žiakov pasivita.

Záver

Vo všetkých sledovaných stredných školách zapracovali problematiku eura do učebných osnov v príslušných predmetoch v zmysle Metodického usmernenia MŠ SR č. 1/2008-R z 2. januára 2008 o aktualizácii učebných osnov základnej školy a strednej školy o informácie o zavedení eura a o používaní pomôcok o eure. Pedagogickí zamestnanci boli prevažne na pracovných poradách oboznámení so základnými informáciami využitelnými v pedagogickej praxi pri sprostredkovaní poznatkov súvisiacich s bezproblémovým prechodom na používanie novej meny. Viaceré školy zabezpečili vzdelávanie pre učiteľov a rodičov aj prostredníctvom finančných inštitúcií. Kontrolované školy (s výnimkou škôl v Banskobystrickom kraji) mali dostatočný počet učebných pomôcok potrebných k vzdelávaniu o eure a jeho zavedeniu v SR, rezervy boli v ich využití na hospitovaných hodinách. Učitelia sprístupňovali žiakom zrozumiteľným spôsobom proces zavedenia novej meny v SR, čo sa pozitívne prejavilo aj v aktívnom prístupe žiakov k danej problematike.